

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

14. 1. 2009

B6-0028/2009 }
B6-0029/2009 }
B6-0030/2009 }
B6-0031/2009 }
B6-0032/2009 } RC1

SPOLEČNÝ NÁVRH USNESENÍ,

který v souladu s čl. 103 odst. 4 jednacího řádu předkládají

- Jacek Protasiewicz, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Charles Tannock a Esther De Lange za skupinu PPE-DE
- Jan Marinus Wiersma a Justas Vincas Paleckis za skupinu PSE
- Annemie Neyts-Uyttebroeck, Janusz Onyszkiewicz a Jeanine Hennis-Plasschaert za skupinu ALDE
- Konrad Szymański, Wojciech Roszkowski, Adam Bielan, Hanna Foltyn-Kubicka, Ewa Tomaszewska, Ryszard Czarnecki, Inese Vaidere, Ģirts Valdis Kristovskis a Gintaras Didžiokas za skupinu UEN
- Elisabeth Schroedter a Milan Horáček za skupinu Verts/ALE

a který nahrazuje návrhy usnesení předložené níže uvedenými skupinami:

- ALDE (B6-0028/2009)
- PSE (B6-0029/2009)
- Verts/ALE (B6-0030/2009)
- UEN (B6-0031/2009)
- PPE-DE (B6-0032/2009),

o strategii EU vůči Bělorusku

RC\762507CS.doc

PE416.151v01-00}
PE416.152v01-00}
PE416.153v01-00}
PE416.154v01-00}
PE416.155v01-00} RC1

CS

CS

Usnesení Evropského parlamentu o strategii EU vůči Bělorusku

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o situaci v Bělorusku, zejména na usnesení ze dne 9. října 2008,
  - s ohledem na prohlášení předsednictví jménem Evropské unie ke společnému postoji Rady 2008/844/SZBP ze dne 10. listopadu 2008, kterým se mění společný postoj 2006/276/SZBP o omezujících opatřeních vůči některým představitelům Běloruska,
  - s ohledem na závěry zasedání Rady ze dne 13. října 2008 o Bělorusku, jež ruší zákaz politických kontaktů s běloruskými orgány a na dobu šesti měsíců pozastavují zákaz vydávání víz pro běloruské představitele, včetně prezidenta Alexandra Lukašenka,
  - s ohledem na výroční zprávu o lidských právech 2008, kterou předložila Rada dne 27. listopadu 2008,
  - s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 3. prosince 2008 o iniciativě východního partnerství,
  - s ohledem na závěrečnou zprávu mise OBSE/ODIHR pro sledování průběhu voleb ze dne 27. listopadu 2008,
  - s ohledem na čl. 103 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Rada ve svých závěrech ze dne 13. října 2008 potvrdila, že doufá v postupné obnovení vztahů s Běloruskem a že je připravena s běloruskými orgány a ostatními politickými silami v zemi navázat dialog s cílem podpořit skutečný pokrok směrem k demokracii a dodržování lidských práv,
- B. vzhledem k tomu, že v zájmu podpory dialogu s běloruskými orgány a přijetí pozitivních opatření na posílení demokracie a dodržování lidských práv Rada rozhodla pozastavit na období šesti měsíců cestovní omezení, která zavedla vůči některým běloruským vládním úředníkům, s výjimkou osob zapojených do zmizení, k nimž došlo v letech 1999 a 2000, a s výjimkou předsedy ústřední volební komise, s tím, že tato lhůta může být prodloužena,
- C. vzhledem k tomu, že v reakci na pozitivní kroky Běloruska již Komise s touto zemí zahájila intenzivní dialog v oblastech jako energetika, životní prostředí, celní politika, doprava či bezpečnost potravin a potvrdila, že je připravena rozsah těchto technických rozhovorů, které jsou pro obě strany prospěšné, dále rozšířit,
- D. vzhledem k tomu, že mise OBSE/ODIHR pro sledování průběhu voleb ve své závěrečné zprávě uvedla, že volby, které dne 28. září 2008 proběhly v přísně kontrolovaném prostředí s prakticky nezatelnou volební kampaní a byly poznamenány nedostatečnou transparentností během sčítání hlasů a shromažďování výsledků z různých volebních místností, nakonec nesplnily mezinárodně uznávané demokratické normy, ačkoli došlo

k určitým zlepšením; vzhledem k tomu, že předsedkyně ústřední volební komise Lidzia Jarmošinová přiznala, že zářijovým volbám se nedostalo „ze strany evropských partnerů plného a bezvýhradného uznání z hlediska souladu s mezinárodními normami“, a že tudíž nebylo dosaženo „hlavního cíle“ voleb,

- E. vzhledem k tomu, že Komise zahájila „iniciativu východního partnerství“, která má vést k užší spolupráci s řadou východoevropských zemí, mezi něž se řadí také Bělorusko, ovšem s podmínkou, že tato země splní určitá kritéria týkající se demokracie, dodržování lidských práv a právního státu,
- F. vzhledem k tomu, že běloruský ministr zahraničí Sjarhej Martynav prohlásil, že „Bělorusko hodnotí účast v iniciativě východního partnerství pozitivně“, a dodal, že Bělorusko má v úmyslu se do této iniciativy zapojit,
- G. vzhledem k tomu, že běloruské orgány uložily opozičnímu aktivistovi Aljaksandru Barazenkovi za jeho úlohu při demonstraci v roce 2008 trest „omezení svobody“ v délce trvání jednoho roku,
- H. vzhledem k tomu, že běloruské orgány upírají stále většímu počtu protestantských a římskokatolických kněží a řeholnic právo vykonávat kazatelskou a katechetickou činnost,
  - 1. vítá rozhodnutí běloruských orgánů zaregistrovat hnutí „Za svobodu“, které vede bývalý kandidát na post běloruského prezidenta Aljaksandr Milinkevič; vyjadřuje naději, že běloruská vláda zlepší podmínky vztahující se na registraci a činnost dalších nevládních skupin, včetně politických stran a organizace zabývající se problematikou lidských práv „Naša vjasna“;
  - 2. vítá rozhodnutí běloruských orgánů umožnit tisk a distribuci dvou nezávislých novin „Narodnaja volja“ a „Naša niva“; zároveň připomíná, že na registraci stále čeká 13 nezávislých novin; vítá rozhodnutí běloruské vlády projednat mezinárodní normy týkající se internetových sdělovacích prostředků a konzultovat tyto otázky s Běloruským svazem novinářů; věří, že budou vytvořeny vhodné podmínky také pro činnost dalších nezávislých sdělovacích prostředků v Bělorusku, včetně možností pro reklamu;
  - 3. bere na vědomí, že Bělorusko je připraveno podrobně jednat o doporučeních OBSE/ODIHR týkajících se zlepšení volebního zákona; domnívá se, že ze strany Běloruska se jedná o důležitý a povzbuzující krok do budoucna, a netrpělivě očekává jeho rychlé provedení, jakož i další opatření, která budou naplňovat očekávání EU;
  - 4. vítá, že v Bělorusku byli propuštěni političtí vězni, ale vyjadřuje hluboké politování nad tím, že Aljaksandr Kazulin, Sjarhej Parsjukevič a Andrej Kim nepožívají všech práv, které běloruským občanům zaručuje Ústava Běloruské republiky, a kritizuje skutečnost, že řada dalších je nadále vystavována různým formám omezení svobody, včetně Aljaksandra Barazanky, jenž byl po několik týdnů držen ve vazbě při čekání na soudní proces kvůli své účasti na demonstraci, která se konala v lednu roku 2008;

5. vítá rozhodnutí běloruských orgánů dočasně odvolat zákaz cestování pro řadu obětí černobylské katastrofy, a umožnit jim tak účastnit se odpočinkových a ozdravných pobytů, a doufá, že bude v této otázce nalezeno dlouhodobé strukturální řešení; naléhá na české předsednictví, aby dosažení celoevropské dohody s běloruskými orgány, která by dětem z Běloruska umožnila cestovat do kteréhokoliv členského státu EU, jež tyto ozdravné pobyty organizují, učinilo jednou ze svých priorit;
6. připomíná, že mají-li se významně zlepšit vztahy Běloruska s EU, měla by tato země
  1. zůstat zemí, v níž nejsou političtí vězni, 2. zaručit sdělovacím prostředkům svobodu projevu, 3. pokračovat ve spolupráci s OBSE na reformě volebního zákona, 4. zlepšit podmínky pro činnost nevládních organizací a 5. zaručit svobodu shromažďování a politického sdružování;
7. naléhavě vyzývá běloruskou vládu, aby dodržovala lidská práva a
  - a) provedla nezbytně nutné změny v běloruském trestním zákoníku a zrušila články 367, 368 a 369–1, a zejména článek 193, které bývají často zneužívány jako prostředek represe;
  - b) v případě studentů vyloučených za svůj občanský postoj z univerzit, kteří jsou nuceni pokračovat ve studiu v zahraničí, upustila od zastrašování trestním stíháním, včetně stíhání za vyhýbání se vojenské službě v Bělorusku;
  - c) odstranila všechny překážky, které brání řádné registraci nevládních organizací v Bělorusku; zrušila zákaz využívání soukromých bytů jako adres pro účely registrace neziskových sdružení; znovu zvážila nutnost prezidentského dekretu č. 533 ze dne 23. října 2007, jenž upravuje využívání kancelářských prostor a zařízení nevládními organizacemi a politickými stranami;
  - d) lépe zacházela s národnostními menšinami a více je respektovala, a to i pokud jde o uznání zákonně zvoleného orgánu Svazu Poláků v Bělorusku vedeného Angelikou Borysovou, kulturu, kostely, vzdělávací systém a historické a materiální dědictví;s cílem ukončit dobrovolnou izolaci země od zbytku Evropy a výrazně zlepšit vztahy mezi EU a Běloruskem;
8. zdůrazňuje, že součástí procesu postupného obnovení kontaktů s Běloruskem musí být demokratická opozice;
9. vyzývá Radu a Komisi, aby přijaly další opatření směřující k liberalizaci postupů udělování víz běloruským občanům, neboť takové kroky jsou nezbytně nutné pro splnění hlavního cíle politiky EU vůči Bělorusku, kterým je zintenzivnit kontakty mezi lidmi, jež poté umožní demokratizaci této země; důrazně je v této souvislosti vyzývá, aby zvážily, do jaké míry by bylo možné snížit poplatky za udělování víz běloruským občanům, kteří cestují do schengenského prostoru, a zjednodušit postup jejich získávání; vyzývá běloruské orgány, aby přestaly vydávat výjezdní víza svým občanům, zejména dětem a studentům;

10. vyzývá Radu a Komisi, aby zvážily selektivní uplatňování evropského nástroje sousedství a partnerství a evropského nástroje pro lidská práva a demokracii na Bělorusko a poskytl větší podporu běloruské občanské společnosti, aby vyzvaly běloruskou vládu, aby na znamení dobré vůle a změny k lepšímu umožnila „Evropské univerzitě humanitních věd“ přemístit zákonným způsobem své sídlo z vilniuského exilu zpět do Běloruska a obnovit zde činnost za podmínek vhodných pro svůj další rozvoj v Minsku, aby věnovaly finanční podporu nezávislé běloruské televizní stanici Belsat a aby požádaly běloruskou vládu, aby Belsat v Bělorusku oficiálně zaregistrovala;
11. vyzývá v této souvislosti Radu a Komisi, aby zvážily přijetí opatření na zlepšení podnikatelského prostředí, obchodu, investic, energetické a dopravní infrastruktury a přeshraniční spolupráce mezi EU a Běloruskem s cílem přispět k zajištění dobrých životních podmínek a prosperity běloruských občanů a ke zvýšení jejich možností komunikovat s EU a do EU svobodně cestovat;
12. vyzývá Radu a Komisi, aby zvážily účast Evropské investiční banky na investici do projektu týkajícího se běloruské infrastruktury pro tranzit energie; zdůrazňuje význam zapojení evropských společností do privatizačního procesu v Bělorusku;
13. vyzývá běloruské orgány, aby v průběhu budování nové jaderné elektrárny přísně dodržovaly mezinárodní bezpečnostní normy a požadavky; vyzývá Bělorusko, aby ratifikovalo dodatkový protokol komplexní dohody o zárukách Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE); vyzývá Komisi, aby sledovala, jak Bělorusko plní doporučení MAAE a požadavky Úmluvy o jaderné bezpečnosti a Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, i to, jaké účinky by mohl mít provoz jaderné elektrárny na sousední členské státy EU, a aby o tom Parlamentu a členským státům podávala zprávy;
14. vyslovuje politování nad rozhodnutími běloruských úřadů, které během několika posledních let opakovaně odmítly vystavit vstupní víza poslancům Evropského parlamentu a národních parlamentů; vyzývá běloruské orgány, aby nevytvářely další překážky, které by jeho delegaci pro vztahy s Běloruskem znemožňovaly návštěvu této země;
15. vítá dosavadní postoj běloruských orgánů, které navzdory ohromnému nátlaku neuznaly jednostranná prohlášení nezávislosti vydaná Jižní Osetií a Abcházíí;
16. odsuzuje skutečnost, že Bělorusko je jedinou zemí v Evropě, kde dosud existuje trest smrti, který je v rozporu s hodnotami uznávanými OSN;
17. vyzývá běloruské orgány, aby dodržovaly svobodu náboženského vyznání; odsuzuje skutečnost, že dochází k opakovanému vyhošťování evropských občanů, včetně kněží, z Běloruska, což odporuje procesu budování důvěry mezi touto zemí a EU;
18. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, parlamentům a vládám členských států, generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, parlamentním shromážděním OBSE a Rady Evropy, sekretariátu Společenství nezávislých států a parlamentu a vládě Běloruska.